Instanța de fond: Judecătoria Chișinău sediul central, judecător – Ceban Alexandru

Dosarul nr. 2ri-417/25

2-18186839-02-2ri-27102025

D E C I Z I E

02 martie 2026 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, Reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintele completului, judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

examinând recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul central, din 08 mai 2025,

emisă în cadrul procesului de insolvabilitate intentat față de SRL „Sanrado”,

la cererea Serviciului Fiscal de Stat împotriva lui Laturinschi Vladimir, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a SRL „Sanrado”

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei

În procedura Judecătoriei Chișinău sediul central, se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința SRL „Sanrado”.

La data de 17 iulie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere cu privire la atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere în persoana pârâtului Laturinschi Vladimir.

Ulterior, la 04 februarie 2025 avocatul Chetraru Dragoș, acționând în interesele pârâtului Laturinschi Vladimir a înaintat cerere privind ridicarea excepției de tardivitate solicitând respingerea ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată.

Soluția instanței de fond

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul central, din 08 mai 2025, a fost

admisă excepția de tardivitate și respectiv respinsă cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Laturinschi Vladimir, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a SRL „Sanrado”, ca fiind depusă tardiv.

Solicitarea recurentului

La 12 mai 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilității*), Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul central, din 08 mai 2025, solicitând casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei în fond, cu respingerea cererii de ridicare a excepției de tardivitate.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat că argumentul instanței cu privire la depunerea tardivă a cererii de atragere la răspundere subsidiară este neîntemeiat.

Astfel, făcând referire la prevederile art. 248 alin. (1) și (5) din Legea insolvabilității, recurentul a remarcat că instanța poate dispune ca o parte din datoriile debitorului să fie suportate de membrii organelor de conducere sau alte persoane responsabile pentru insolvabilitate, la cererea administratorului, a comitetului creditorilor sau a creditorilor cu interes legitim, iar măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data Ia care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate. De altfel, legea stabilește clar începutul și durata termenului de prescripție.

În context, recurentul a remarcat că începutul curgerii termenului de prescripție nu este condiționat de data intentării procedurii de insolvabilitate, ci de momentul cunoașterii sau al posibilității de cunoaștere a persoanei care a cauzat insolvabilitatea, interpretare concordantă cu art. 2038 alin. (1) Cod civil. Sintagma „dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate” trebuie înțeleasă în sensul că, în acest interval, creditorii au posibilitatea de a identifica persoanele culpabile, urmând ca termenul general de 3 ani să curgă de la data identificării acestora.

În speță, Serviciul Fiscal de Stat a subliniat că la momentul intentării procedurii de insolvabilitate, nu cunoștea persoanele cărora le-ar fi imputabilă starea de insolvabilitate a debitorului. Totodată, lichidatorul nu a convocat adunarea de raportare și nu a indicat în rapoartele sale, persoanele responsabile de apariția insolvabilității SRL „Sanrado”. Prin urmare, nu poate fi reținut argumentul instanței de fond potrivit căruia creditorul ar fi cunoscut anterior persoanele culpabile.

Suplimentar, recurentul a remarcat că identificarea faptelor și a persoanelor responsabile are loc, de regulă, în urma analizei cauzelor insolvabilității, pe

parcursul procedurii, iar prescripția poate începe să curgă de la data descoperirii acestora. În plus, a fost invocată suspendarea termenelor de prescripție în perioada stării de urgență 18 martie 2020–04 aprilie 2022), care urmează a fi avută în vedere la calculul termenului aplicabil.

În concluzie, Serviciul Fiscal de Stat a susținut că cererea de atragere la răspundere subsidiară a fost depusă în termenul legal prevăzut de art. 248 alin. (5) din Legea insolvabilității, iar încheierea contestată este neîntemeiată, instanța de fond interpretând eronat normele de drept și examinând superficial materialele cauzei.

Aprecierea instanței de recurs

Verificând legalitatea încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept aplicabile la caz, Colegiul statuează că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul central, din 08 mai 2025, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, din raționamentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4), din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

De asemenea, potrivit art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În fapt, din lucrările cauzei se atestă faptul că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul central din 21 noiembrie 2018, s-a admis cererea introductivă înaintată de debitorul SRL „Sanrado” și a fost intentat procesul de insolvabilitate.

La data de 17 iulie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere cu privire la atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere în persoana pârâtului Laturinschi Vladimir, iar avocatul Chetraru Dragoș, acționând în interesele pârâtului Laturinschi Vladimir a înaintat cerere privind ridicarea excepției de tardivitate solicitând respingerea ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată.

Fiind învestită cu soluționarea aspectului respectiv, prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul central, din 08 mai 2025, a fost admisă excepția de tardivitate și respectiv respinsă cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Laturinschi Vladimir, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului

organului de conducere a SRL „Sanrado” în procedura simplificată a falimentului, ca fiind depusă tardiv.

În materie de drept, Completul menționează că conform art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilității, în cazul insolvabilității debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sânt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Conform art. 247 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

În context instanța menționează că, prin art. 15 alin. (1) și art. 247-248 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității, legiuitorul stabilește și reglementează posibilitatea tragerii la răspundere subsidiară a persoanelor culpabile de apariția stării de insolvabilitate a debitorului, determină cercul persoanelor în privința cărora o asemenea răspundere poate fi aplicată, precum și stabilește perioada pentru care o atare formă a răspunderii operează.

În continuare, prin prisma art. 1 alin. (4), din Legea insolvabilității, Completul de judecată subliniază că potrivit art. 186^1 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

În corespundere cu art. 186^1 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă nu se dispune repunerea în termen și/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

În context potrivit art. 248 alin. (5) din Legea insolvabilității, Colegiul judiciar

consideră că începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă a acțiunii unui creditor față de membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil privind atragerea la răspundere subsidiară, nu poate fi condiționat definitiv de data emiterii hotărârii privind intentarea procesului de insolvabilitate, respectiv acest aspect urmează fi raportat nemijlocit și la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască persoana care a cauzat insolvabilitatea.

De altfel, instanța de recurs consideră că termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere subsidiară este de 3 ani, care începe să curgă de la data la care a devenit cunoscută persoana responsabilă pentru insolvabilitate, dar nu mai târziu de 2 ani de la data intentării procedurii de insolvabilitate.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs subliniază că ideea respectivă este susținută de art. 2038 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia, dacă legea nu prevede astfel, acțiunea în reparare a prejudiciului se prescrie în termen de 3 ani începând cu momentul în care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască existența prejudiciului și persoana obligată să-l repare.

La caz, dispunând admiterea excepției de tardivitate și respectiv respingerea ca tardivă a cererii cu privire la atragerea la răspundere subsidiară, prima instanță a reținut că termenul de prescripție pentru atragerea răspunderii subsidiare începe să curgă chiar și în situația în care, în decurs de 2 ani de la intentarea procesului de insolvabilitate, nu au fost identificate persoanele culpabile, iar la caz, termenul de prescripție a început să curgă la data de 21 noiembrie 2020 și s-a împlinit la 21 noiembrie 2023. Totodată, instanța a reținut că această concluzie se menține chiar și dacă se iau în considerare cele 104 zile de întrerupere a termenului.

Cu toate acestea, instanța de recurs apreciază ca fiind pripită concluzia instanței de fond, or, dreptul creditorilor de a depune cereri de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, a fost recunoscut prin Legea nr. 141 din 16 iulie 2020 cu privire la modificarea Legii insolvabilității, respectiv, termenul de prescripție extinctivă, raportat la creditorii îndreptățiți să înainteze astfel de acțiuni, începe să curgă din data de 14 septembrie 2020, data în care a intrat în vigoare Legea nr. 141 din 16 iulie 2020, care a recunoscut creditorilor dreptul la acțiune directă în asemenea categorii de cauze civile.

Astfel, Completul de judecată susține că termenul de prescripție urmează a fi evaluat atât prin prisma datei la care a apărut dreptul creditorilor de a acționa în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, cât și a condițiilor în care prin Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 1 din 18 martie 2020, nr. 3 din 15 aprilie 2021 și nr. 5 din 02 martie 2022, au fost suspendate termenele de prescripție începând cu 18 martie 2020 - 15 mai 2020 (58 de zile), 15 aprilie 2021 - 28 aprilie 2021 (13 de zile) și 02 martie 2022 - 04 aprilie 2022 (33 de zile).

Contextual, prin prisma prevederilor art. 1 alin. (4), din Legea insolvabilității, Completul menționează că potrivit art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În continuare, potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată, iar potrivit art. 240 alin. (1) din Cod, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din cuprinsul normelor legale enunțate rezultă că legiuitorul a instituit anumite condiții pentru fortificarea temeiniciei unui act judecătoresc, deoarece o hotărâre judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată și să nu cuprindă dispoziții care în esență pot genera confuzii procedurale și afectează stabilitatea procedurii de insolvabilitate.

La caz, Completul evidențiază că actul judecătoresc conține neclarități esențiale în privința datei la care a apărut dreptul creditorilor de a acționa în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, or, soluția adoptată contravine principiilor contradictorialității, stabilității și continuității procedurii de insolvabilitate.

În acest sens, dat fiind faptul că erorile instanței de fond nu pot fi corectate în ordine de recurs, este necesar de a admite recursul declarat, de a casa integral încheierea contestată și de a restitui cauza pentru rejudecare în aceiași instanță și complet de judecată.

Instanța de recurs ține să atenționeze faptul că la rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să ia în considerație cele relatate supra, să întreprindă măsurile necesare pentru examinarea cauzei în coroborare cu prevederile legislației în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), 238-241 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 08 mai 2025, emisă în cadrul procesului de insolvabilitate intentat față de SRL „Sanrado”, la cererea Serviciului Fiscal de Stat împotriva lui Laturinschi Vladimir, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a SRL „Sanrado”, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, în aceeași instanță și în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele completului,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei